

SIVISTYSTOIMIALAN TOIMINTAKERTOMUS

8.3 Sivistystoimiala

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjastopalvelujen ja vapaa-aikapalvelujen asioista. Varhaiskasvatus siirtyi kunnan omaksi toiminnaksi 1.1.2019 alkaen.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	732 460	520 000	81 027	601 027	665 312	-64 285	110,7
TOIMINTAMENOT	-12 286 308	-12 206 294	-30 699	-12 236 993	-11 946 093	-290 900	97,62
TOIMINTAKATE	-11 553 848	-11 686 294	50 328	-11 635 966	-11 280 781	-355 184	96,95

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	732 460	520 000	81 027	601 027	665 312	-64 285	110,7
TOIMINTAMENOT	-9 398 948	-9 316 474	-30 699	-9 347 173	-9 094 225	-252 948	97,29
TOIMINTAKATE	-8 666 488	-8 796 474	50 328	-8 746 146	-8 428 913	-317 232	96,37

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-2 887 360	-2 889 820	0	-2 889 820	-2 851 868	-37 952	98,69
TOIMINTAKATE	-2 887 360	-2 889 820	0	-2 889 820	-2 851 868	-37 952	98,69

Talousarvion toteutuminen:

Sivistystoimialan toteuman mukaan vuodelta 2020 toimintamenot olivat n. 290 000 euroa alle budjetoidun (tot% 97,62) ja toimintatulot ylittivät budjetoinnin n. 65.000 eurolla (tot% 110,7). Sivistystoimen toimintakatteen poikkeama oli 355.184 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna toteuman ollessa 96,95 %.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen osuus toteutui hieman talousarviota suurempana. Toisaalta talousarvio toteutui selkeästi alle budjetoidun muiden tiliryhmien osalta. Toimintakuluissa säästöä muutettuun talousarvioon verrattuna tuli erityisesti palvelujen ostoissa (oppilaskuljetukset) sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä varhaiskasvatuksen avustuksissa.

Koronan vaikutuksesta toimialan tulot (varhaiskasvatus, lp-toiminta ja liikuntatoimen tuotot) on arvioitu olevan kokonaisuutena noin 36 000 euroa pienemmät.

Koronan vaikutuksesta toimialan menoissa on säästetty mm. matkustus- ja kuljetuspalveluissa, koulutuspalveluissa ja oppilaiden kuljetuksessa. Arvioitu säästö on noin 164 000 euroa verrattuna vuoden 2019 kuluihin.

Koronasta aiheutuvia suoria lisäkustannuksia on kirjattu toimialalle n. 4000 euroa. Maskeista aiheutuneet kulut (yhteensä 22 000 euroa) on kirjattu yleishallintoon, josta ne vyörytetään muille toimialoille toteutumien suhteessa.

Lisäksi toimiala sai koronan aiheuttamien haittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen yhteensä 116 000 euroa avustusta. Tilikaudella avustuspäärahajoja käytettiin tukiopetustunteihin ja lisäohjaajien palkkaukseen n. 38 000 euroa. Edelleen vuodelle 2021 siirtyi avustuspäärahajoja n. 78 000 euroa käytettäväksi.

Sivistystoimen yhteiset Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Panostus kasvun ja oppimisen kokonaisuuden sujuvuuteen <ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen tuen kehittäminen • Nuorten ja aikuisten tukeminen erityisesti muutosvaiheessa • Uusi kunta tukee kaiken ikäisten hyvinvointia 	Koronaviruksen vuoksi tavoitteen toteuttamisen tavat ovat muuttuneet. Ennalta ehkäisevän ja matalan kynnyksen tuen kehittäminen perustuu vuonna 2020 koronaviruksen aiheuttamien tuen tarpeiden huomioimiseen. Poikkeuksellisessa tilanteessa tuki on kohdistunut kaikenikäisille painottuen kuitenkin lapsiin ja nuoriin sekä ikäihmisiin.
Toimintatavat ja aktiviteetit <ul style="list-style-type: none"> • Yhdistysten toimintaa tuetaan tilaratkaisuilla • Tapahtumatarjonnan näkyvyyden ja määrän lisääminen • Osallistuva budjetointi kuntatasolla/oppilaskuntatasolla/nuorisovaltuusto viihtyvyyden parantamiseksi 	Maaliskuusta alkaen kevään ja alkukesän 2020 ajan kunnan käyttämät tilat olivat kiinni ja tapahtumatarjontaa käytännössä pysähdyksissä. Syksyllä perustoiminnot käynnistettiin uudestaan ja tapahtumia on toteutettu mahdollisuuksien mukaan sähköisesti etänä. Osallistuvan budjetointi toteutettiin vuonna 2019. Vuonna 2020 osallistuva budjetointi peruuntui koronavirustilanteen vuoksi.
Toiminta- ja oppimisympäristö <ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäiskoulun alueen kehittäminen • Muut toiminnalliset muutokset hyvinvointia tukeviin tiloihin kaiken ikäisille • Liikunta- ja virkistysalueiden suunnittelu kuntalaisten ja intressiryhmien kanssa • Suunnitelma nuorisotilan uudistamisesta 	Yhtenäiskoulun alueen kehittämiseksi on alueen rakennuksiin tehty kuntokartoitus. Työ jatkuu vuonna 2021. Nuorisotilan tulevaisuutta arvioidaan osana Yhtenäiskoulun alueen pitkän tähtäimen suunnitelmaa. Toistaiseksi nykyistä tilaa ylläpidetään ja kunnostetaan tarpeen mukaan. Parkkojan koulun lähiliikuntapaikan toinen osa valmistui kevään 2020 aikana.

8.3.1 Sivistystoimen hallinto

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	51	-51	0
TOIMINTAMENOT	-150 838	-117 697	-18 000	-135 697	-134 034	-1 663	98,77
TOIMINTAKATE	-150 838	-117 697	-18 000	-135 697	-133 983	-1 714	98,74

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	51	-51	0
TOIMINTAMENOT	-143 450	-110 258	-18 000	-128 258	-127 548	-710	99,45
TOIMINTAKATE	-143 450	-110 258	-18 000	-128 258	-127 497	-761	99,41

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-7 388	-7 440	0	-7 440	-6 486	-953	87,18
TOIMINTAKATE	-7 388	-7 440	0	-7 440	-6 486	-953	87,18

Talousarvion toteutuminen:

Sivistystoimen hallinnon talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti.

Sivistyslautakunta ohjaa sivistystoimen toimintaa strategian ja hyvinvointiohjelman avulla.

Hyvinvointiohjelmassa toimialaa ohjaavat teemat ovat ennalta ehkäisy, viihtyisä ympäristö, osallistaminen ja sähköinen asiointi. Kokouksia pidettiin yhdeksän kappaletta vuonna 2020.

8.3.2 Varhaiskasvatus

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	478 423	218 000	43 000	261 000	276 920	-15 920	106,1
TOIMINTAMENOT	-3 250 577	-3 255 683	-85 000	-3 340 683	-3 203 130	-137 553	95,88
TOIMINTAKATE	-2 772 154	-3 037 683	-42 000	-3 079 683	-2 926 211	-153 472	95,02

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	478 423	218 000	43 000	261 000	276 920	-15 920	106,1
TOIMINTAMENOT	-2 864 161	-2 861 249	-85 000	-2 946 249	-2 843 726	-102 523	96,52
TOIMINTAKATE	-2 385 738	-2 643 249	-42 000	-2 685 249	-2 566 806	-118 443	95,59

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-386 415	-394 433	0	-394 433	-359 404	-35 029	91,12
TOIMINTAKATE	-386 415	-394 433	0	-394 433	-359 404	-35 029	91,12

Talousarvion toteutuminen:

Toimintatulot ylittivät budjetoidun n. 16.000 eurolla, sillä varhaiskasvatuksen asiakasmaksut eivät pienentyneet oletetusti maksuperusteiden muuttuessa. Koronan vaikutuksesta varhaiskasvatusmaksutulot pienenevät noin 20 000 euroa kevään sulkuajalta verrattuna ed. vuoden kevätkuukausiin.

Toimintamenojen osalta henkilöstökulut toteutuivat n. 40.000€ talousarviota suurempana. Koko kunnan tasolla tapahtuva lasten lukumäärän väheneminen painottui yksityisen – ja kotihoidon tuella oleviin lapsiin, joten kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstökulut toteutuivat jonkin verran arvioitua suurempana. Toisaalta avustusten osalta talousarvio toteutui selvästi alle budjetoidun (n. 120.000€) lapsimäärän vähenemisestä johtuen. Muut toimintakulut toteutuivat n. 50.000€ alle talousarvion lähinnä vuokrasta johtuen. Aurinkolinnan päiväkodin toiminta siirrettiin tilapäisesti Yhtenäiskoulun alueella sijaitsevaan Wanhan puukoulun rakennukseen, kunnes Linnunlaulun laajennus valmistuu. Wanhan koulun päiväkodin toiminta käynnistyi 1.8.2020.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittäminen uudistetun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Vuoden aikana järjestettiin henkilöstölle yhteisiä koulutuksia. Lisäksi suunniteltiin ja aloitettiin toteutus Pornaisiin sopivan varhaiskasvatuksen arjen pedagogiikan sekä varhaisen tuen mallin osalta. Hankerahalla palkattu työntekijä aloitti kunnassa 21.9.2020.

Palveluverkon kehittäminen - siirtyminen yhden päiväkodin malliin	Linnunlaulun päiväkodin laajennus on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Kunnanhallitus hyväksyi 1.6.2020 rakennushankkeen pääpiirustukset. Päiväkodin laajennuksen toteutus ajoittuu vuodelle 2021.
Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutuotannon mahdollistaminen kunnassa kysynnän mukaisesti.	Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 24.2.2020 korottaa yksityisen hoidon tuen kuntalisän määriä, mikä parantaa palveluntuottajien edellytyksiä kannattavan toiminnan järjestämiseksi. Tästä huolimatta yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on vähentynyt vuoden 2020 aikana.

Pornaisten kunta/ kunnallinen varhaiskasvatus	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Päiväkotihoido	119	121	110	110	110
Perhepäivähoito	30	23	22	20	20
Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	37	46	36	34	37
Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	186	190	168	164	167

Pornaisten kunta/ yksityinen varhaiskasvatus	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS2023
Päiväkotihoido/ryhmäperhepäivä hoito	48	34	42	40	38
Perhepäivähoito	24	17	20	18	16
Yksityinen varhaiskasvatus yht.	72	58	64	58	54

8.3.3 Esi- ja perusopetus

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	179 465	227 550	43 752	271 302	321 207	-49 905	118,39
TOIMINTAMENOT	-8 067 139	-7 970 455	34 248	-7 936 207	-7 840 951	-95 256	98,8
TOIMINTAKATE	-7 887 674	-7 742 905	78 000	-7 664 905	-7 519 744	-145 161	98,11

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	179 465	227 550	43 752	271 302	321 207	-49 905	118,39
TOIMINTAMENOT	-5 732 844	-5 643 254	34 248	-5 609 006	-5 515 402	-93 604	98,33
TOIMINTAKATE	-5 553 379	-5 415 704	78 000	-5 337 704	-5 194 195	-143 509	97,31

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-2 334 295	-2 327 201	0	-2 327 201	-2 325 549	-1 653	99,93
TOIMINTAKATE	-2 334 295	-2 327 201	0	-2 327 201	-2 325 549	-1 653	99,93

Talousarvion toteutuminen:

Esi- ja perusopetuksen osalta toimintatulot toteutuivat 50.000€ talousarviota suurempana valtionavustusten vuoksi.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan n. 95.000€ alle talousarvion. Henkilöstökulut toteutuivat 40.000€ talousarviota suurempana. Oppilaiden tuen lisääminen nosti henkilöstökuluja arvioidusta, mutta muutos oli kuitenkin saman suuruinen kuin koronan vuoksi saadut lisätuet. Palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat yhteensä n. 140.000€ alle talousarvion. Erityisesti oppilaskuljetukset toteutuivat selkeästi alle budjetoidun (n. 105.000€) kevään etäopetusjakson vuoksi.

Esi- ja perusopetuksen tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
<p>OPS 2016 käyttöönoton eteneminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Työtapojen ja oppimisympäristöjen kehittäminen Oppilaiden osallistaminen, monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutuminen ja laaja-alaisten ja TVT-taitojen kehittyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työtapoja on uudistettu opetussuunnitelmatyön yhteydessä. Yhteisopettajuutta ja oppimisen tuen muutosta on edistetty koronaviruksen aiheuttamien poikkeusjärjestelyiden sallimissa rajoissa. Oppilaiden osalta etäopetusjakso paransi huomattavasti oppilaiden ja myös opettajien TVT- taitoja.

Pornaisten kunta	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	544	514	521	505	474	463
OPPILASMÄÄRÄ 7-9	275	282	252	247	241	231
OPPILASMÄÄRÄ YHT.	819	796	773	752	715	694

PORNAISTEN YHTENÄISKOULU

Pornaisten Yhtenäiskoulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Yhtenäiskoulun alueen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden suunnitelmallinen toteuttaminen	Yhtenäiskoulun alueen kehittämiseksi on tehty kuntokartoitus rakennuksista. Tavoitteena on suunnitella osana strategiatyötä v.2021 pitkän tähtäimen ratkaisut alueen kehittämiseksi.
Opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen kehittäminen opettajien koulutusten sekä tilauudistusten avulla (TVT, kouluviihtyvyyys ja hyvinvointi, koulun tilat).	Opettajia on koulutettu, perehdytetty opetussuunnitelman mukaisiin opetuksen kehittämissuuntiin. Käytännössä yhteisopettajuutta ja oppimisen tuen muutosta on myös viety eteenpäin. Koulun tiloja on uudistettu Kirveskoski-taloa kalustamalla ja akustoimalla. TVT-laitteita on hankittu lisää sähköisten oppimisympäristöjen käyttöönoton tehostamiseksi.
Oppilaiden varhaisen, laadukkaan ja riittävän oppimisen ja oppilashuollollisen tuen	Kevätlukukauden 2020 ajan yhtenäiskoululla oli hankerahalla palkattuna erityisopettaja oppimisen

varmistaminen oppilasmäärän väheneminen huomioiden.	tuen tarpeisiin sekä hyvinvointiopettaja oppilaiden kouluhyvinvoinnin lisäämiseen.
---	--

Pornaisten Yhtenäiskoulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	284	264	270	263	236	234
OPPILASMÄÄRÄ 7-9	275	282	252	247	241	231
OPPILASMÄÄRÄ YHT.	559	546	522	510	477	465

PARKKOJAN KOULU

Parkkojan koulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Kouluviihtyvyys ja oppimisympäristöjen kehittäminen ja laajentaminen	Kouluviihtyvyyttä parannettiin kiinnittämällä huomiota yhdessä toimimiseen positiivisen pedagogiikan keinoin. Oppimisympäristöjen kehittäminen ja laajentaminen painottuivat sähköisiin oppimisympäristöihin etäopetuksen vuoksi.
Tasa-arvo, suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus	Oppilaille annettiin opetusta ja tukea heidän tarpeidensa mukaan.
Oman kotiseudun tuntemuksen lisääminen monitieteisesti oppiaineita yhdistellen	Kotiseudun tuntemukseen lisäämiseen suunnitellut retket jäivät tekemättä keväällä 2020 ja opettajien välinen yhteistyö ei toteutunut suunnitellulla tavalla.
Hyvinvointi ja kiireetön arki	Oppilaille tehdyn kyselyn mukaan oppilaiden hyvinvointi oli hyvällä tasolla. Henkilökunnan poissaolopäiviä oli vähän. Etäopetus kuormitti opetushenkilökuntaa.

Parkkojan koulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	132	127	129	121	119	113

MIKA WALTARIN KOULU

Mika Waltarin koulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen toteuttaminen osallistavasti ja toiminnallisesti henkilöstön itsenäisen opiskelun ja kokeilun lisäksi myös yhteisissä pedagogisissa etukäteen aikataulutetuissa ja suunnitelluissa kokouksissa, työparien viikoittaisissa yhteissuunnitteluissa ja yhdessä toteuttamisen keinoilla sekä kunnan opettajien yhteistoteutuksena.	<p>Opettajakunta on osallistunut kunnan yhteiseen opetussuunnitelmaprosessin eri oppiaineiden tai sisältöluokien työryhmien työhön. He ovat tuoneet opettajakokouksiin työryhmiensä ajatuksia, joista ovat halunneet oman koulunsa pedagogista näkemystä.</p> <p>Tämän lisäksi koulun kokousaikataulussa on ollut opetussuunnitelman kahden oppiaineen tavoitteiden ja sisältöjen läpikäyntiä. Vuosiluokkien 1 ja 2 liikunnan sekä kuvaamataidon ja käsityön</p>

	opetus on toteutettu yhteisopettajuuden keinoilla ja koulunkäynninohjaajien resursseilla. Etäopetusjakso aiheutti alkuperäisiin suunnitelmaan muutosta.
Hyvinvoinnin ja osallisuuden kokemukset vahvistuvat vastuunottamisen harjoittelulla siitä saadulla palautteella. Koulun ja luokan yhteiset säännöt ja toimintatavat sekä niiden mukaisesti toimiminen lisäävät turvallisuuden kokemusta ja vastuuta. Osallisuutta harjoitellaan myös oppilaskunnan hallituksen työn avulla.	Luokan- ja hyvinvointiopettaja suunnittelivat kunkin luokan tarpeisiin tarkoituksenmukaisen hyvinvoinnin opetuksen. He jakoivat keskenään sisältöjen toteuttamisen vastuun. Hyvinvointi ja turvallisuus korostuivat voimakkaasti myös poikkeusajan opetusjärjestelyissä sekä lähiopetukseen palaamisen väljentämisen järjestelyissä. Oppilaskunnan hallituksessa ovat kaikkien opetusryhmien oppilaiden valitsemat edustajat. Hallitus kokoontui säännöllisesti. Etäopetusjakso aiheutti alkuperäisiin suunnitelmiin muutosta.

Mika Waltarin koulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	128	123	112	121	119	116

8.3.4 Kulttuuripalvelut

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT %
TOIMINTATULOT	1 443	0	0	0	18	-18	0
TOIMINTAMENOT	-10 678	-13 184	500	- 12 684	-9 801	- 2 883	77,27
TOIMINTAKATE	- 9 235	- 13 184	500	- 12 684	- 9 783	- 2 901	77,13

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio alittui, koska koronapandemian takia kirjastotilassa järjestettävät tapahtumat peruttiin alkuvuoden tapahtumia lukuun ottamatta. Lisäksi Sanapaltin arkiston tekemistä varten oli talousarviossa varattu rahaa, mutta arkiston tekeminen siirtyi vuodelle eteenpäin, koska sen toteuttaminen oli teknisesti ennakoitua vaikeampi.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Näyttelyt	8	10	9	7

Pornaisten kunnan kulttuuritoimen ohjenuorana on sekä kunnan strategiset tavoitteet että hyvinvointiohjelma. Erityisesti painotamme yhteisöllisyyteen ja osallistuvaan toimintaan. Jokavuotisiksi tapahtumiksi on suunniteltu konsertteja, kansalaisopiston luentoja ja kotiseututuntemukseen liittyviä luentoja ja tapahtumia.

Toimintakertomusvuonna kulttuuritoimi otti jättisuuren digiloikan: aloitimme verkkolähetykset eri tapahtumista. Kirjaston omalla Youtube-kanavalla on katsottavissa muun muassa konsertteja ja luentoja. Kanavalla on tällä hetkellä 385 tilaajaa. Verkkolähetyksiä oli vuoden loppuun mennessä katsottu satoja kertoja. Vuonna 2021 on tarkoitus, että tekstitämme kanavalla olevista tallenteista osan.

Kulttuuripalvelut Tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-30.12.2020
Yhteistyö paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa, osallistuminen yhdistysverkkotapaamisiin.	Koronan vuoksi ei ole voitu toteuttaa.
Pornaisten historiaan liittyvät esitykset ja luennot.	Toteutunut. Tilaisuuksia on järjestetty yhteistyössä usean toimijan kanssa.
Pellavasalissa vuoden aikana vähintään 10 näyttelyä.	Koronatilanteen vuoksi Pellavasali oli suljettu suurimman osan vuotta. Näyttelyitä oli 7 kappaletta.
Kirjaston tilojen käytön lisääminen kulttuuritapahtumiin.	Tilojen fyysinen käyttö väheni koronan takia, mutta aloitimme verkkolähetykset, joten tavoite toteutui.
Sanapalsti teemaesittelyt ja valokuvien tunnustustilaisuudet.	Koronan vuoksi ei ole voitu toteuttaa.
Vähintään yksi kirjailijaluento vuoden aikana.	On toteutunut, tilaisuudet olivat myös nähtävillä verkossa. Osa tapahtumista jätetään verkkoon.
Pornaisissa kuvattujen elokuvien esittely ja esittäminen Pellavasalissa.	On toteutunut.

8.3.5 Kirjastopalvelut

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	4 667	2 850	-375	2 475	2 530	-55	102,21
TOIMINTAMENOT	-331 186	-344 554	4 000	-340 554	-320 639	19 915	94,15
TOIMINTAKATE	-326 519	-341 704	3 625	-338 079	-318 109	19 969	94,09

ulkoiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	4 667	2 850	-375	2 475	2 530	-55	102,21
TOIMINTAMENOT	-244 976	-257 784	4 000	-253 784	-234 020	-19 765	92,21
TOIMINTAKATE	-240 309	-254 934	3 625	-251 309	-231 490	19 819	92,11

sisäiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-86 210	-86 769	0	-86 769	-86 619	-150	99,83
TOIMINTAKATE	-86 210	-86 769	0	-86 769	-86 619	-150	99,83

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui esityksen mukaisesti.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Kokonaislainaus/vuosi	56 828	57 209	56 200	49 360
Aineistoa/as/kpl	7,76	7,74	8,01	7,58
Lainoja/as/kpl	10,93	11,10	13,9	9,80
Kokonaismenot/as	60,17	65,48	58,34	65,78

Talousarviovuodesta muodostui täysin erilainen kuin alkuvuodesta olisi osannut aavistaa. Koronapandemia sulki kirjaston kokonaan 2.5 kuukaudeksi ja osan vuotta kirjasto toimi rajoitetuin palveluin. Normaalista kirjastotoimintaa täysillä aukioloajoilla oli koko vuonna vain noin 7 kuukautta.

Kirjaston toimintaa ohjaa laki yleisistä kirjastoista sekä kunnan strategia että hyvinvointiohjelma. Lisäksi koronavuonna kirjaston toimintaan vaikuttivat erinäiset valtiovallan, Keusoten ja aluehallintoviranomaisten antamat määräykset ja ohjeistukset.

Kirjaston täyssulun aikana kirjaston henkilökunta teki laajamittaisesti kokoelmapolitiikan hoitoa, jonka seurauksena kirjastossa tehtiin muun muassa paljon aineiston poistoa sekä aineiston uudelleenjärjestelyä. Kirjaston henkilökunta auttoi sote-asioissa. Kirjaston palvelunumero oli kevään ajan riskiryhmäläisille palvelunumero, jota kautta saattoi apua tarvitseva muun muassa pyytää apua elintarvikkeiden tai lääkkeiden toimittamisessa kotiinsa. Kirjaston henkilökunta huolehti puheluiden lisäksi myös asiointikuljetukset niitä tarvinneille henkilöille. Lisäksi osa kirjaston henkilökunnasta soitti yli 80 vuotiaalle kotona asuville kuntalaisille kaksi kertaa kevään aikana ns. mitä kuuluu –puhelun. Puhelun aikana kartoitettiin, tarvitseeko henkilö apua, pärjääkö hän vielä kotona ja tietysti juteltiin myös ihan arkisista asioista.

Korona toi mukanaan haasteita, mutta se sai myös aikaan uusia toimintamuotoja. Koska kirjastossa olevat tapahtumat jouduttiin peruuttamaan, niin siirryimme verkkoon tuottamaan palveluita. Vuoden aikana tuotimme verkkoon 6 tapahtumaa, joista osa jää verkkoon toistaiseksi.

Myös asiakkaat ottivat suuren digiloikan: kirjaston tarjoamia digitaalisia palveluita käytettiin enemmän kuin koskaan ennen. Koko Helle-kimpan sisällä esim. Kirjastokinon käyttö nousi 377 prosenttiyksikköä, e-kirjoja ja äänikirjoja tarjoavan Ellibsin käyttö nousi 41 prosenttiyksikköä ja lähinnä ruotsinkielistä e-aineistoa tarjoava Biblio-tietokannan käyttö nousi 199 prosenttiyksikköä.

Kuntalaiset, joille painetun kirjan lukeminen tuottaa vaikeuksia, kirjasto on tarjonnut Celia-kirjaston palveluita. Celian palvelut on tarkoitettu vain niille henkilöille, joille painetun tekstin lukeminen on vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi hankalaa. Celian palveluihin oikeutettu asiakas voi valita, kuunteleeko hän Celian aineistoa verkon kautta vai lainaako kirjastosta Celiasta tilattuja äänikirjoja.

Asiakkaille, joilla ei ollut kirjastokorttia ja jotka eivät koronan takia voineet/uskaltaneet tulla kirjastoon tarjottiin mahdollisuutta e-asiakkuuteen. Sen saattoi saada puhelimitse ja e-asiakas voi käyttää kaikkia kirjaston tarjoamia e-palveluita. Helle-kirjastoverkko on avoinna 24/7 ja sen kautta on tarjolla e-kirjoja, e-lehtiä, äänikirjoja, kaksi elokuvatiekanta sekä musiikkia suoratoistona.

Koululaisyhteistyötä tehtiin sekä käyttäjäkoulutuksen muodossa että kirjavinkkauksina.

Kirjastopalvelut tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Uuden asiakasliittymän käyttöönotto (Finna)	On otettu käyttöön ja toimii hyvin.
Kirjaston henkilökunnan työtilojen päivittäminen vastaamaan tämän päivän tarpeita ja kirjastosalin nykyaikaistaminen osa 2/3	Uudet huonekalut saatu ja järjestelyjä niiden optimaaliseen käyttöön tehty pitkin kevättä. Työfysioterapeutin käynti siirtyi seuraavalle vuodelle.
Kirjaston henkilöstön koulutustarpeen kartoittaminen sekä henkilökunnan osallistuminen	Toteutui. Koulutuksia oli vuoden aikana yli 30 kappaletta ja jokainen henkilökunnasta osallistui

vuoden aikana vähintään viiteen alan koulutukseen (seuranta: tilasto Aville).	vähintään viiteen koulutukseen. Suurin osa koulutuksista liittyi digitalisaatioon.
Kirjaston itsepalvelukokeilun aiheuttamien muutostarpeiden toteuttaminen.	Itsepalvelukokeilu oli menestys ja aamun tunnit kirjastossa ovat vakituisesti itsepalvelutunteja.

Taulukossa on kirjastotoimen järjestämät tapahtumat eriteltynä kahdelta edelliseltä vuodelta, jaottelu on tehty silloisten ohjeistuksen mukaisesti. Ensimmäinen luku taulukossa on tapahtumien määrä ja suluissa on osallistujien määrä. Toimintakertomusvuoden tapahtumat ja osallistujamäärät on jaoteltu uuden ohjeistuksen mukaisesti.

Kirjaston tapahtumat	2018	2019
Kotiseutuhistoria A =kuvamatka	9 (207)	3(92)
Kotiseutuhistoria B=jalanjäljillä	1 (25)	1(29)
Kotiseutuhistoria C=Matka menneeseen	**	**
Tiedonhaun opetus	1 (18)	3 (33)
Kirjavinkkaus	5(94)	1 (24)
Digi- ja somekoulutus	2 (14)	19 (35)
Kirjastoon tutustuminen = kerrotaan kirjaston toiminnasta, miten aineistoa lainataan/palautetaan, mitä aineistoa kirjastossa on, mitä aineistoa voit käyttää omalta tietokoneelta, miten kirjaston aineisto on järjestetty hyllyihin ja niin edelleen. Kirjastoon tutustuminen suunnitellaan ja räätälöidään jokaiselle ryhmälle ja koululuokalle sopivaksi kokonaisuudeksi.	3(48)	3 (68)
Muu koulutus	6 (16)***	5 (34)
Kirjailijavierailut	1 (*)	6 (52)
Musiikkitapahtumat	5(150)	15 (*)
Tapahtumat yhteistyössä muiden kanssa	5 (56)***	15 (*)
Satutunnit	8 (110)	9 (108)
Muut tapahtumat	7	11(222)***
Elokuvaesitykset – lisenssi ostettu 2019		13 (150)

*= osallistujamäärä ei tiedossa

** = ko. toimintaa ei järjestetty

***= ko. tapahtuman yleisömäärä on todellisuudessa taulukossa annettua lukua suurempi = osasta tapahtumia ei ole yleisömäärä voitu laskea (tapahtuma esim. pitkäkestoinen tai kirjastoon tultu muusta syystä, mutta on myös osallistuttu tapahtumaan).

Tapahtumatilasto 2020

Huomioitavaa, että koronan takia kirjastossa ei järjestetty tapahtumia paikanpäällä kuin alkuvuodesta. Verkkolähetykset aloitettiin lokakuussa 2020 ja niitä oli loppuvuoden aikana kaikkiaan kuusi kappaletta, joista viisi on edelleen katsottavissa kirjaston YouTube-kanavalta. Osa verkkolähetyksistä tullaan tekstittämään vuoden 2021 aikana.

kirjasto / Kirjallisuus, lukemisen edist. LUKUMÄÄRÄ lkm / henk.		kirjasto / Muut kulttuuritap. LUKUMÄÄRÄ l km / henk.		kirjasto / Yhteiskunn. LUKUMÄÄRÄ l km / henk.		kirjasto / Muut tapahtumat LUKUMÄÄRÄ l km / henk.		kirjasto osallistuu muiden toimijoiden tapahtumiin kirjaston ulkopuolella	ulkopuolinen järjestäjä: omaan toimintaan liittyvät (lkm)	kunnan muu toimielin (tapahtumien määrä, ei hlömäärää)	live-lähetys suorana katsojat	tallenteen katsojat
33	378	9	182	0	0	0	0	0	8	0	282	1873

Käyttäjäkoulutus

Monipuoliset lukutaidot: vinkkaus, medialukutaito			Opetus: tiedonhaku, kirjastonkäyttö, viestintä- ja digiteknologia			Muut koulutukset		
kpl	tunnit	henkilöä	kpl	tunnit	henkilöä	kpl	tunnit	henkilöä
5	4	97	37	41,25	224	0	0	0

8.3.6 Musiikkioppilaitokset

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-38 752	-41 500	4 553	-36 947	-36 915	-32	99,91
TOIMINTAKATE	-38 752	-41 500	4 553	-36 947	-36 915	-32	99,91

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaan.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Varsinaiset/tuetut oppilaat	35	35,5	36	36
Muut oppilaat	63	60	60	Valmennusoppilaita 11 *Maksuton musiikkileikkikoulu päiväkodissa 79, jotka 3-5 vuotiaita lapsia, Perusasteen oppilaita 36 Erityislasten ryhmä 4
Kokonaismenot/as	7,70	7,70	7,75	7,28

Pornaisten kunnassa järjestettävään taiteen perusopetukseen musiikin laajaan oppimäärään (tutkintoon johtava opetus) osallistui 36 oppilasta (=varsinaiset oppilaat). Kuntamaksu perustuu varsinaisten oppilaiden (=musiikin perusopetus) oppilaspaikkamäärään.

Maksuissa huomioitiin ja jyvitetiin Pornaisten kunnalle musiikkiopiston ylläpitäjälle opetusministeriön myöntämä lakisääteinen laskennallisiin tunteihin perustuva valtionosuus kunnan oppilasmäärän suhteessa. Kyseinen valtionosuus kasvoi vuodelle 2020 n. 98.000 eurolla. Vuodelle 2020 saatiin tuntiperusteisen valtionosuuden lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä koronatukea 245.000 euroa. Vaikka musiikkiopiston

arvioidut tulot eivät koronasta johtuen toteutuneet suunnitelmien mukaisesti, valtion korona-ajan lisätuki kompensoi tilannetta hyvin.

Pornaisten kunta osallistui myös valtionvarainministeriön rahoittamaan (83%) kaksivuotiseen (2020-2021) musiikkiopiston digihankkeeseen (etäopetus). Kustannukset sisältyvät musiikkiopiston kokonaismenoihin.

Lisäksi Aktia – säätiö tuki päiväkodeissa järjestettävää maksutonta muskaria Pornaisissa. Vuoden 2019 alussa aloitettiin maksuton musiikkileikkikoulu varhaiskasvatuksessa. Toiminta päiväkodeissa on ollut suuri menestys. Muskariryhmien määrää on lisätty, jotta ryhmä koko pysyisi kohtuullisena, ryhmiä on kahdessa päiväkodissa yhteensä 8 (Linnunlaulussa 5 ja Aurinkolinnessa 3). Opetusta ja ohjausta ovat antaneet musiikkiopiston musiikkileikkikoulun opettajan tukena myös päiväkotien varhaiskasvattajat. Yhteistyö on opetuksen osalta sujunut erinomaisesti.

Myös yhteissoittoa, musiikin hahmotusaineiden opetusta ja mahdollisuutta laulaa kuorossa on lisätty. Musiikkiopisto on pystynyt turvaamaan taiteen perusopetuksen saatavuuden etä- ja lähiopetuksena koronatilanteesta huolimatta Pornaisten kunnassa.

Musiikkiopisto Tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-30.9.2020
Varsinaisten oppilaspaikkojen (laaja oppimäärä) määrä nostetaan 40 oppilaspaikan tasolle taloussuunnitelmakaudella.	Ei noussut kustannusten laskusta huolimatta, korona-aika vaikutti kysyntään.
Tavoitteena on säilyttää varsinaisten oppilaspaikkojen kustannukset (laaja oppimäärä, sopimusten mukainen maksuperuste) kohtuullisina suunnitelmavuosina 2020–2022 ja oppilasmaksut pidetään kohtuullisina.	Molemmat tavoitteet toteutuivat.
Opetussuunnitelman mukaan perusopetuksen oppilaiden opetukseen kuuluu pääaineopintojen lisäksi sivuaineen opintomahdollisuus, vaihtoehtoiset/valinnaiset opinnot, yhteissoittoa, musiikin perusteiden opetusta ja konserteissa käyntimahdollisuuksia sekä esiintymiskoulutusta. Lisäksi tarjotaan lapsille ja nuorille valmentavaa soitonopetusta lähipalveluna.	Toteutui koronasta huolimatta.
Musiikkileikkikouluopetuksen tavoitteena on 4-6 ryhmää 3-5 -vuotiaita.	Toteutui yli tavoitteen. Ryhmiä oli 8 kappaletta.
Musiikkiopisto pyrkii yhdessä kunnan kanssa ylläpitämään esitystoimintaa. Oppilaskonsertteja lisätään Soiva kirjasto-konserttisarjassa. Yhteistyötä kirjaston kanssa vahvistetaan.	Koronan takia siirtyy suunnitellut tapahtumat myöhempään ajankohtaan.

8.3.7 Kansalaisopisto

Ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-31 114	-28 300	0	-28 300	-31 617	3 317	111,72
TOIMINTAKATE	-31 114	-28 300	0	-28 300	-31 617	3 317	111,72

Talousarvion toteutuminen: Pornaisten ja Mäntsälän kunnat ovat sopineet alueellaan järjestettävästä kansalaisopistotoiminnasta sopimuksella, joka on vuodelta 2012. Tarkoituksena on tänä vuonna toteuttaa kuntien välillä kokous, jonka tavoitteena on uusia sopimus siten, että tuntimäärät ja talousarviossa varattu määräraha ovat tasapainoisessa suhteessa toisiinsa.

Opisto on Mäntsälän kunnan sivistyslautakunnan alainen yksikkö. Pornaisten kunnanvaltuusto valitsee sivistyslautakuntaan yhden jäsenen, jolla on oikeus osallistua lautakunnan kokoukseen käsiteltäessä kansalaisopistoasioita.

Pornaisten kunnan korvattava määrä Mäntsälän kunnalle opiston käyttömenoihin lasketaan siten, että opiston tilinpäätöksen osoittama todellisten menojen ja tulojen erotus jaetaan varainhoitovuoden aikana opistossa pidettyjen tuntien lukumäärällä ja osamäärä kerrotaan kussakin kunnassa pidettyjen tuntien määrällä. Valtionosuus otetaan huomioon tulona laskettaessa Pornaisten osuutta.

Kunta oli varannut vuodelle 2020 kansalaisopiston kurssien suunnitteluun ja toteutukseen rahaa 28 300 euroa. Kansalaisopisto oli arvioinut Pornaisten osuudeksi 10 % koko opiston tuntimäärästä ja summaksi 34 691 euroa. Siitä on laskettu ennakot (80 %), jotka ovat olleet 27 753 euroa. Loppulasku oli 31 618 euroa.

Loppulaskun summa on määritelty Pornaisissa toteutuneiden tuntien suhteessa, joka oli 11 % koko opiston tuntimäärästä. Tavoitteena oli vuonna 2020 toteuttaa 1000 tuntia opetusta Pornaisissa. Tavoitteesta saatiin toteutettua 799 tuntia. Kurssien määrä oli 48.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Opetustuntien määrä kalenterivuodessa	1073	911	992	1000	799
Opiskelijoita Pornaisissa	340	477	435	410	287
Kokonaismenot/as	5,42	5,29	6,10	5,58	6,24

Kansalaisopiston tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Opiskelijoita 410	287
Tunteja 1000	799
Opisto järjestää kirjaston tiloissa keväisin kaksi näyttelyä, joista toinen on taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetuksen näyttely.	Koronan takia ei voitu järjestää.
Koulujen kanssa pidetään yhteistyössä kuvataiteen työpajoja. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tuoda tutuksi taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetusta.	Siirretään toteutettavaksi koronatilanteen jälkeiseksi ajaksi.

Vuoden 2020 opetuksen järjestämiseen vaikutti Korona- pandemia. Vuosittaisista 24 opetusviikoista pystyttiin järjestämään lähiopetuksena 21 opetusviikkoa. Osa kursseista toimi joko etänä tai sitten kurssia ei toteutettu lainkaan. Viranomaiset rajoittivat erityisesti syksyllä kurssien osallistujamääriä.

Luennot:

FM Mari Ahokas Lottien tarinat sekä Viro, Aunus, Karjalan kaunis maa, yks' suuri on Suomen valta-pornaislaisia heimosotaretkillä 1919-1922. Tämä luento toteutettiin yhteistyössä Pornaisten kirjaston YouTube-kanavalla.

Satu Hovi luennoi Suomen luonnon superfoodeista sekä yrtit terveyden tukena.

Syksyllä Monika Matthes luennoi ADHD:sta sekä Autismikirjosta.

Kurssit:

lääkkäämmille eläkeläisille on ollut tarjolla Iloiset laulajat- ryhmä sekä Eläkeläisten kansalaistaitoryhmä, joka on toiminut Pornaisissa aina 1970-luvulta lähtien.

Keväällä järjestettiin suuren suosion saavuttanut Harri Virtasen vetämä Luova oma elämäkerrallisen kirjoittamisen kurssi.

Kädentaidoissa erikoiskurssina oli Ilona Korhosen vetämä Lankkuvärjäys-kurssi.

Toivekurssina toteutettiin Noora lhalaisen ohjauksessa Ompele oma keppihevonen.

Erilaiset liikunnankurssit ovat olleet suosittuja.

ILONA2020 tapahtumaa eikä taiteen perusopetuksen kuvataiteen ryhmien näyttelyitä pystytty järjestämään koronarajoitusten vuoksi.

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen ryhmiä oli vuoden aikana 5.

Kansalaisopiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuus aktiiviseen elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen.

Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen.

Pornaisten osaston yhteyshenkilönä on toiminut KM Eija-Sisko Jokinen.

8.3.8 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut sisältää vapaa-aikapalveluiden hallinnon, nuorisopalvelut ja liikuntatoimen palvelut.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	68 462	71 600	-5 350	66 250	64 586	1 664	97,49
TOIMINTAMENOT	-406 024	-434 921	29 000	-405 921	-369 005	-36 916	90,91
TOIMINTAKATE	-337 562	-363 321	23 650	-339 671	-304 419	-35 252	89,62

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	68 462	71 600	-5 350	66 250	64 586	1 664	97,49
TOIMINTAMENOT	-332 973	-360 944	29 000	-331 944	-295 195	-36 749	88,93
TOIMINTAKATE	-264 511	-289 344	23 650	-265 694	-230 609	-35 085	86,79

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-73 051	-73 977	0	-73 977	-73 810	-167	99,77
TOIMINTAKATE	-73 051	-73 977	0	-73 977	-73 810	-167	99,77

VAPAA-AIKAPALVELUJEN HALLINTO

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	9 782	11 200	-1 200	10 000	17 498	-7 498	174,98
TOIMINTAMENOT	-105 387	-107 966	0	-107 966	-104 125	-3 841	96,44
TOIMINTAKATE	-95 605	-96 766	-1 200	-97 966	-86 627	-11 339	88,43

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	9 782	11 200	-1 200	10 000	17 498	-7 498	174,98
TOIMINTAMENOT	-86 919	-88 758	0	-88 758	-84 192	-4 566	94,86
TOIMINTAKATE	-77 137	-77 558	-1 200	-78 758	-66 694	-12 064	84,68

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-18 467	-19 208	0	-19 208	-19 933	725	103,77
TOIMINTAKATE	-18 467	-19 208	0	-19 208	-19 933	725	103,77

Talousarvion toteutuminen: Toimintakaudella vapaa-aikapalvelujen hallinnosta vastaavan vapaa-aikapalvelujen päällikön viranhoito järjestettiin väliaikaisin järjestelyin. Tällä ei kuitenkaan ollut euromääräisesti suurta merkitystä talousarvion toteutumiseen, joten talousarvion menot toteutuivat hallinnon osalta suunnitellusti. Vaikka hallinnon osalta tulot toteutuivat talousarviota suurempana, toteutui vapaa-aikapalvelujen kokonaisuus koronaan liittyvästä tulojen vähennyksestä huolimatta lähes talousarvion mukaisena. Vapaa-aikatoimen hallinnon toimintatuloihin kirjautui seurakunnan laskutus vuodelta 2019, joka vääristää vuoden 2020 tulokertymää n. 9 000 eurolla. Vuoden 2020 tulot putosivat tosiasiaa edelliseen vuoteen nähden.

Pornaisten kunnan hallinnossa Isojärven leirimaja kuuluu sivistystoimen ja vapaa-aikatoimen alaisuuteen.

Taulukossa on Isojärven leirikeskukseen käyttöaste ja vuokrauspäivät 2018-2020. Vuokrauspäivien määrä väheni kokonaisuudessaan selkeästi koronasta johtuen.

Isojärven leirimaja	2018	2019	2020
Vuokrauspäivät	203	190	111
Käyttöaste	56 %	53 %	53 %

NUORISOPALVELUT

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	37 711	43 200	0	43 200	32 227	10 973	74,6
TOIMINTAMENOT	-165 263	-175 977	14 000	-161 977	-140 948	-21 029	87,02
TOIMINTAKATE	-127 552	-132 777	14 000	-118 777	-108 720	-10 056	91,53

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	37 711	43 200	0	43 200	32 227	10 973	74,6
TOIMINTAMENOT	-140 350	-150 165	14 000	-136 165	-115 954	-20 211	85,16
TOIMINTAKATE	-102 639	-106 965	14 000	-92 965	-83 726	-9 239	90,06

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-24 913	-25 812	0	-25 812	-24 994	-817	96,83
TOIMINTAKATE	-24 913	-25 812	0	-25 812	-24 994	-817	96,83

Talousarvion toteutuminen: Etsivä nuorisotyöntekijä aloitti kunnassa helmikuussa 2020, josta syystä tulot toteutuivat talousarviota pienempänä valtionavustusten tuloutuksesta johtuen. Koronaviruksen aiheuttaman toimintaan liittyvien sulkujen vuoksi nuorisopalvelujen toimintatulojen ja –menojen toteuma jäi selkeästi talousarviosta kaikissa tiliryhmissä.

Etsivään nuorisotyöhön saadusta valtionavustuksesta kohdentui vuodelle 2020 n.19.000 € ja nuorten työpajatoimintaan 15.000€. Avustusmäärärahoja on jaksotettu toteutumien suhteessa osavuosikatsauksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Nuorisopalvelut Tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Yhteydenoton kynnyksen madaltaminen kaiken ikäisillä laajentamalla toimintaa nuorten luonnollisiin toiminta- ja ajanviettoympäristöihin	Pop up- ja katutoiminnan määrä Uusien toimintamallien määrä koulunuorisotyössä	5 x jalkautuminen kaduille 2 uutta toimintamallia (höntsä + teemavälkät) Korona vaikutti merkittävästi toteumiin.
Nuorten työpaja ja -ohjaamotoiminta tekevät aktiivista yhteistyötä yritysten, muiden kuntien ja kunnan	Pajalta ja Ohjaamosta yrityksiin ja hallintokuntiin ohjattujen asiakkaiden/tehtyjen vierailujen	5 yhteistyöprojektia 3 eteenpäin ohjautunutta asiakasta

hallintokuntien kanssa nuorten työllisyyden edistämiseksi	määrä (seinätön pajatoiminta) sekä yhteisten projektien määrä	Korona vaikutti merkittävästi toteumiin.
Suunnitelma nuorisotilan uudistamisesta	suunnittelun eteneminen	Nuorisotilan tulevaisuutta arvioidaan osana Yhtenäiskoulun alueen pitkän tähtäimen suunnitelmaa. Toistaiseksi nykyistä tilaa ylläpidetään ja kunnostetaan tarpeen mukaan.

Taulukossa nuorisotoimen toimintojen ja tapahtumien osallistujamääriä vuosilta 2018–2020

Nuorisotoiminta ja tapahtumat	TP2018	TP2019	TP 2020
Nuorisotalon (ka)	15	24	15
Leirit (osallistuja ja määrä)	22(2)	31(3)	Covid-19
Keskustan kiva-kerho	10	10	Covid-19
Parkkojan kivakerho	20	15	Covid-19
Teemavälitunnit yhtenäiskoululla (määrä/osallistujat)		2/150	Covid-19
Tapahtumat (määrä/osallistujat)	5/125	6/139	1/15
Erityisnuorisotyöasiakkuudet (työpaja/etsivä, tavoittanut + kontaktoinut)	+ 5/25/31	8/29+90	8/42+44
Ohjaamoasiakkuudet (yksilöasiakkuudet/ryhmäkohtaamisten määrä/ryhmissä kohdattujen hlömäärä)	46/35/821	ei aset.	(yht.69 ohjaamo asiakasta)44/2/25

LIIKUNTAPALVELUT

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	20 969	17 200	-4 150	13 050	14 861	-1 811	113,88
TOIMINTAMENOT	-135 374	-150 978	15 000	-135 978	-123 933	-12 046	91,14
TOIMINTAKATE	-114 405	-133 778	10 850	-122 928	-109 072	-13 857	88,73

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	20 969	17 200	-4 150	13 050	14 861	-1 811	113,88
TOIMINTAMENOT	-105 703	-122 021	15 000	-107 021	-95 050	-11 972	88,81
TOIMINTAKATE	-84 734	-104 821	10 850	-93 971	-80 189	-13 783	85,33

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-29 671	-28 957	0	-28 957	-28 883	-74	99,74
TOIMINTAKATE	-29 671	-28 957	0	-28 957	-28 883	-74	99,74

Talousarvion toteutuminen:

Koronaviruksesta johtuen liikuntapalveluiden tulot toteutuivat edellistä vuotta pienempänä, mutta kuitenkin muutetun talousarvion mukaisena. Toimintamenot jäivät alle talousarvion palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta. Palvelujen ostojen osalta erityisesti alueiden kunnossapitopalvelut jäivät selkeästi alle talousarvion vuoden 2020 lauhan talven vuoksi.

Liikuntatoimen tavoitteiden saavuttaminen 2020

Liikuntatoimen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Hyvinvointiohjelman mukaisesti mahdollistaa ja kannustaa erilaisin keinoin monipuolinen omaehtoinen liikunta kaikenikäisille kuntalaisille.	Uuden hankkeen avulla erilaisten pop-up liikuntatapahtumien järjestämien erityisesti luontoa ja ulkoliikuntapaikkoja hyödyntäen.	1 koko kylän liikuntatapahtuma Talvirieha yli 200 kävijää. 29 luonto/lähiliikunta pop-up tapahtumaa
Hyvinvointineuvonnan säilyttäminen ja kehittäminen yhteistyössä lähikuntien ja Keusoten työryhmän kanssa.	Keusoten yhteistyöryhmässä toimiminen. Yhteistyön aloittaminen koulun ja kouluterveydenhuollon kanssa.	Keusoten yhteistyöryhmässä mukana Koulu yhteistyö suunnitellaan osana hyvinvointisuunnitelmaa vuonna 2021.

Taulukoissa liikuntaryhmien osallistujamääriä ja liikuntatilojen varaustilanteita 2017-2019.

Aikuisten ryhmät	TP2018	TP2019	TP 2020
Eläkeläisten kuntosaliryhmät	15 (2kpl)	15 (2kpl)	16 (2 kpl)
Aloittelijoiden kuntosali	8	10	8
Toiminnall. harjoittelu	14	12	19
Vesijumppa ja uinti	30	35	Covid -19
Senioritanssiryhmä	15	10	Covid -19
Kuntojumppa Laukkoski	16	15	16
Kuntojumppa Parkkoja	21	20	20
Kehonhuolto ja venyttely	14	12	20
Lajikokeilut	12	12(2 ryhmää)	10
Lapset ja nuoret	2018 ka.	2019 ka.	
Harrastesähly	10	10	8
Erityisliikunta			
Erityisliikunnan ryhmä	12	12	10
Hyvinvointineuvonta-asiakkuudet	10 (uudet) 2 + 8 (kunnantyöntekijä) +2 (kutsuntaikäiset)	10 (uudet)	12

Kesän liikuntatoiminta; osallistujamäärät	TP2018	TP2019	TP 2020
Uimakoulut 3 ryhmää (5-12 -vuotiaat)	29	30	30
Tenniskoulu	7	ei järj.	ei järj.

Yleisurheilun viikkokisat yhteistyössä urheiluseurojen kanssa	ka. 45	ka. 30	ka. 30
Puistojumpat	8	10	ka 15
Yu-koulu	12 (1ryhmä)	14 (1ryhmä)	10
Liikuntatapahtumat: osallistujamäärät (ei katsojia)	TP2018	TP2019	TP 2020
Kunnanmestaruushiihdot	10	ei järj.	Covid -19
Maastajuoksumestaruuskisat	10	10	Covid-19
Kunnanmestaruus yu-kisat	64	68	58
Frisbeegolf Tournament	24	24	20

Taulukossa liikuntatilojen varaustilanteita ja käyttäjiä 2017-2019

Varausaste	TP2018	TP2019	TP2020
Yhtenäiskoulun liikuntasali	71 %	64%	80 %
Parkkojan liikuntasali	48 %	59%	84%
Waltarin liikuntasali	47 %	54%	80%
Parkkojan nurmikenttä (touko-syyskuu)	44%	44%	44%
Avaimen lunastaneet			
Kotojärven avanto	18	18	30
Yhtenäiskoulun kuntosali	90	110	80

SIVISTYSTOIMIALAN INVESTOINNIT

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Sivistyslautakunta	90 000	-25 000	65 000	-49 583,28	15 416,72	76 %
Teknisen työn luokka Parkkoja ja työturvall.parantaminen	30 000	-30 000	0	0,00	0,00	-
Oppimisympäristöt kalustaminen	20 000	5 000	25 000	-29 792,28	-4 792,28	119 %
Kirjasto kalusteet	10 000		10 000	-8 109,00	1 891,00	81 %
Yhtenäiskoulu teknisen työn työpenkit	30 000		30 000	-11 682,00	18 318,00	39 %

Parkkojan teknisen työn luokan uudistaminen ja työturvallisuuden parantamisen toteuttaminen siirtyi vuodelle 2021. Suunnitelma laadittiin vuonna 2020.

Oppimisympäristöjen kehittäminen uuden opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti sisälsi kalustehankintoja Yhtenäiskoulun Kirveskoskitalon kirjastotilan muuntamiseksi opetustilakäyttöön.

Kirjaston kalustehankinnat (pyörillä varustettuja hyllyjä) toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Yhtenäiskoulun teknisen työn työpenkkien hankinta (4 kpl) toteutettiin suunnitelman mukaisesti.